

Advies Sectorraad Media

24 juni 2013

Staten-Generaal van de Media

Vlaams minister voor Media Ingrid Lieten verzocht de SARC per brief van 17 mei 2013 om advies over mogelijke thema's voor de volgende Staten-Generaal voor de Media, die in het voorjaar van 2014 georganiseerd wordt.

De Sectorraad Media bracht voorliggend advies uit na een schriftelijke procedure.

ADVIES

Achtergrond

De eerste Staten-Generaal werd in 2009 in het leven geroepen door Vlaams minister-president Kris Peeters, destijds ook bevoegd voor het beleidsveld media, als antwoord op de crisis in de media. Het werd ervaren als een 'louterend' publieksevenement waarbij grieven op tafel konden worden gelegd.

In 2011 breidde Vlaams minister voor Media Ingrid Lieten een vervolg aan dit evenement, met als thema 'Sterker door Samenwerking'. Ze legde toen ook het kader vast waarbinnen het evenement tot stand kon komen. Inhoudelijk gaat het om: 'een publiek moment waarop actuele thema's kunnen worden besproken: de stand van zaken, de bezorgdheden en de knelpunten. Tevens fungeert het publieke moment als een mogelijke agendasetting naar de overheid toe. Er kunnen eveneens thema's aangekaart worden die ruimer gaan dan enkel de Vlaamse bevoegdheden (...)'. (*Adviesvraag van 17 mei 2013*).

Voor de Staten-Generaal van 2011 werd de Sectorraad Media om advies gevraagd aangaande de mogelijk te behandelen thema's. De sectorraad stelde toen een aantal onderwerpen voor die werden samengebracht onder het overkoepelende thema 'Evenwichtig medialandschap', en hij wees op de noodzaak aan een gedegen voorbereiding en opvolging, bijvoorbeeld via een tastbaar resultaat achteraf zoals een rapport, om de meerwaarde van het evenement te verzekeren. (*Advies van 2 september 2010*)

Met de huidige vraag wordt de Sectorraad Media opnieuw verzocht te adviseren aangaande relevante thema's voor de Staten-Generaal, die zal plaatsvinden in het voorjaar van 2014. De verdere inhoudelijke en praktische organisatie gebeurt door het Departement CJSM in overleg met het kabinet.

Advies

1. Zorg voor een gedegen opvolging

Ook deze keer wil de Sectorraad Media vragen om voldoende aandacht te hebben voor de voorbereiding en de opvolging van de Staten-Generaal. Op voorhand moeten de

doelstellingen en de gewenste impact van het evenement duidelijk zijn, zodat er zinvol kan worden gewerkt. Naderhand is het, zeker in het licht van de verkiezingen die in 2014 zullen plaatsvinden en de vorming van een nieuwe Vlaamse Regering, van belang dat de conclusies van het evenement de mediaminister – wie dat ook zal zijn – bereiken en door hem of haar verder worden opgevolgd.

2. 'De toekomst van de mediasector' belangt allen aan

De Sectorraad Media stelt voor om de Staten-Generaal aan te grijpen om het met de gehele sector te hebben over '**De toekomst van de mediasector**'. Naast de kansen die ontstaan door innovaties en veranderingen in het medialandschap, zijn er ook een aantal bezorgdheden en 'hete hangijzers' die al een tijdje op de agenda staan maar die de sector blijven beroeren.

Daarom wordt voorgesteld te werken aangaande de mate waarin en manieren waarop het Vlaamse media-ecosysteem en zijn verschillende spelers onder druk komen te staan, niet alleen door ontwikkelingen van binnen uit maar ook en vooral in de komende jaren door druk van buitenaf (vb. door grote internationale spelers als Google) of externe ontwikkelingen (vb. de opkomst van over-the-top content).

Dit overkoepelende thema kan opgedeeld worden in een aantal subthema's. Deze zullen naast enkele andere aandachtspunten ook aan bod komen in het Memorandum aan de nieuwe Vlaamse Regering van de SARC, met bijdrage van de Sectorraad Media, dat einde 2013 zal worden uitgebracht. De thema's hieronder staan niet in volgorde van belangrijkheid.

2.1 Omgaan met de verdere digitale (r)evolutie

Door de verdere digitalisering ontstaat er druk op de traditionele print- en audiovisuele media. De nieuwe digitale realiteit heeft ook impact op de traditionele verdienmodellen in de mediasector en daarom ook op het kwaliteitsaanbod dat hiermee gepaard gaat: het brengen van kwaliteit kost immers geld, op welk medium dan ook.

Op de Staten-Generaal kan o.a. onderzocht worden welke rol de Vlaamse overheid en de verschillende spelers kunnen spelen bij het blijvend waarborg en van de kwaliteit en welke kansen en mogelijkheden er daarbij liggen voor de professionele media.

In het bijzonder wordt aandacht gevraagd voor de impact van internationale 'over the top' spelers op de lokale markt en, meer in het bijzonder, de diversificatie van beschikbare content die dit voor de kijker met zich brengt alsook de fragmentatie van beschikbare middelen, exploitatiemogelijkheden en platformen. Ook kan worden stilgestaan bij het veranderende mediagebruik bij de consument en de gevolgen daarvan voor de strategieën van de Vlaamse mediaspelers, waarbij recente cijfers omtrent deze evoluties eventueel als leidraad kunnen dienen.

2.2 Kansen blijven geven aan een lokaal audiovisueel aanbod

Het ondersteunen van en investeren in lokale Vlaamse producties door Vlaamse omroeporganisaties zorgde in het verleden voor een kwaliteitsvol programma-aanbod. Deze gewenste situatie werd door de Vlaamse overheid ook erkend en versterkt, onder andere door de oprichting van het Mediafonds in de schoot van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Dit was nodig, gezien de bedreigingen waarmee de lokale creatieve en audiovisuele sector sinds enkele jaren geconfronteerd wordt, zoals productiebudgetten die onder druk staan, de druk op het business model van de commerciële omroepen, 'over the top' spelers die zich zoals gezegd klaarmaken om de Vlaamse markt te betreden of de toevloed van buitenlandse spelers, televisieseries en formats.

Op de Staten-Generaal kan er verder ingegaan worden op hoe er een kader kan worden gecreëerd waarbinnen de lokale audiovisuele productiesector zich blijvend kan ontwikkelen en gefinancierd kan worden en waarbij de Vlaamse culturele identiteit op het scherm behouden blijft. Hoe kan een win-winsituatie voor alle stakeholders gecreëerd worden waarbij een constructieve samenwerking tussen alle partijen voorop staat?

2.3 Bewaken van een leefbaar en gezond radiolandschap

Het Vlaamse radiolandschap staat voor belangrijke, specifieke uitdagingen in de komende jaren. Omdat de zendvergunningen van een groot aantal zenders moet worden vernieuwd, en omdat de overheid via haar frequentieplannen meer dan bij andere audiovisuele media de structuur van het landschap kan helpen vastleggen, kan dit de aanleiding zijn voor een breder debat over de toekomst van de radio in Vlaanderen.

Eén van de uitgangspunten daarbij zou de leefbaarheid van de lokale omroepen kunnen zijn, en het onduidelijke statuut van de diverse samenwerkingsverbanden die zijn ontstaan om die leefbaarheid te verhogen.

Op de Staten-Generaal kan er gezocht worden naar een objectief, breed kader op lange termijn met een focus op een leefbaar en gezond landschap. Het kan bijvoorbeeld aangewezen zijn om naast landelijke en onafhankelijke lokale radio-organisaties te voorzien in radio-organisaties die de samenwerkingsverbanden vervangen. Op het moment dat de frequentieplannen moeten opgemaakt worden, komen immers alle frequenties vrij. Dat zou aansluiten bij wat in de tussentijd op de markt zelf tot stand kwam.

Daarnaast kan ook het digitaliseringdebat specifiek op de Vlaamse radiosector worden toegespitst. Wat is de positie van radio als medium ten opzichte van andere, digitale media zoals on-line radiostations, streaming services (varianten op radio zoals Pandora, of on-demand muziekdiensten als Spotify) en meer generalistische mediadiensten als Youtube? Wat kan, in zo'n drastisch gewijzigd landschap, specifiek de taak zijn voor regionale en/of lokale radio's? En hoe staat het met de digitalisering van de huidige FM-radio?

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter
Hilde Van den Bulck, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris